

Engle

Af Elof Westergaard
Provst

Adolph Drechsel
27/1832 D. 4. 6. 1894
Husum
Johanne Fahlenskiöld
15/1837 D. 8/11/1920

Ill. side 13:
Husby Kirkegård.
Foto: Mikkel Jezequel.

Det første, den besøgende ser, når man går ind ad den nordre låge på Husby Kirkegård i Vestjylland er et gravsted med to sten med udhuggede engle. De to gravsten omkranset af en stor lilla rhododendron er rejst over familien Drewsen, som hørte til de første plantører i Husby klitplantage. De to englesten er udført af henholdsvis sten- og billedhuggerne Torvald og Ejgil Westergaard.

En stor engel med ansigtet i skarptskåret profil og med udsprede vinger åbenbarer sig i den rå blå granitblok. Torvald Westergaard har i denne sten skildret lysets engel, som bryder frem over de uroligt bølgende, mørke skyer. De indhuggede kiler, som udgår fra denne engel, understreger en virkning af, at denne engel er som en sol, der lyser på himlen og ned over den mørke jord. Det samme gælder i øvrigt for den engel, Torvald Westergaard har hugget i relief på et gravminde på Hørdum Kirkegård. Torvald Westergaard har i Drewsens

gravminde tydeligvis arbejdet med kontrasten mellem den mørke granit og den lyse behugning. Og han har på denne måde skabt et stærkt billede på lysets engel og det håb, Gud bringer mennesket gennem sit fortsatte nærvær.

Den anden gravsten på gravstedet i Husby er en mindre rødlig natursten. Englen i denne sten er udført af Ejgil Westergaard. Dens vinger er også udsprede, og ansigtet er set fra siden, men dens hænder rækker derimod ned mod jorden. Hænderne åbner sig mod beskueren i en gestus af omsorg og velsignelse. Denne engels udtryk bliver derved ganske anderledes. Hvor Torvald Westergaards engel er højt hævet som solen, der hersker på himlen og lyser ned på jorden, ligner Ejgil Westergaards engel mere et menneske, der på en og samme gang rækker ned mod jorden og samtidig vil vise en vej opad mod himlen. Denne engel har et mere sart og følsomt udtryk.

Hvad er egentlig ideen med at placere en engel på en gravsten? Englenes funktioner er flere, men de er først og fremmest budbringere. Englene er med i evangeliets beretninger om Jesu liv. De er med fra begyndelsen til slutningen. En engel viser sig således julenat for hyrderne på marken uden for Betlehem, og en engel møder påskemorgen de kvinder, som står foran Jesu tomme grav. Englen vidner om det skete, og

Ill. side 13:
Husby Kirkegård.
Foto: Mikkel Jezequel.

DANIEL LUNDGAARD

* 1875 + 1966

KRISTINE LUNDGAARD

* 1883 + 1970

den konkretiserer dermed det glædelige budskab, det kristne evangelium. Englens tilstedeværelse skal understrege, hvordan himlen stadig er nær.

Grundtvigs salmer ligefrem vrimler med engle, og englene er også rigt repræsenteret i Joakim Skovgaards grundtvigsk prægede udsmykning af Viborg Domkirke. Såvel englene i Grundtvigs salmer som i Skovgaards udsmykning har virket inspirerende for værkstedet i Weibelsgade og tjent til også at søge et mere selvstændigt udtryk.

Blandt de mange engle, som er hugget frem i relief på gravstene, finder vi en række engle, der tydeligvis har omsorg for et menneske. Torvald Westergaard har på Rom Kirkegård skildret en engel, der sidder på knæ og holder en skål frem mod et nedbøjet menneske, tynget af en rå klippeblok. Ejgil Westergaard har i en natursten på Bøvling Valgmenigheds Kirkegård skildret en engel, der griber ned efter et menneske.

Ill. side 16:
Engel rækker ud efter et menneske,
Bøvling Valgmenigheds
Kirkegård.
Foto: Mikkel Jezequel.

Rom Kirkegård.
Engel rækker en skål frem
mod et menneske.
Foto: Ejgil Westergaard.

Engelse Stokholm,
Lemvig Kirkegård.
Foto: Ejgil Westergaard.

Engle forbinder himmel og jord, Gud og menneske. Ejgil Westergaard har på en meget original måde skildret dette på Jens Christian og Ragnhild M. Nielsens gravsten på Lomborg Kirkegård. En engel er hugget frem i relief. Den ligger hen over stenens øverste halvdel. Englen flyver af sted, bruger stenen som himmel, men dens udtryksfulde ansigt ser ned på jorden, og dens vinge og udstrakte hånd er også rettet nedad. Englen flyver tydeligvis ikke kun i sit eget univers, dens virke er rettet ud over sig selv. Den udtrykker Guds væsen, kærlighedens ånd, og den signalerer samtidig, at den har et bestemt budskab med sig, det kristne opstandelseshåb.

Ejgil Westergaard har på en meget enkel og stærk måde givet et skulpturelt udtryk for dette opstandelseshåb i to natursten henholdsvis på Lemvig Kirkegård og Bøvling Valgmenigheds Kirkegård.

En engel er på begge disse sten hugget frem i relief med en sådan virkning, at disse engle nærmest sidder på stenene. På Lemvig kirkegård er englen hugget frem i en lille farverig natursten, mens gravstenen på Bøvling Valgmenigheds Kirkegård er en større hvid natursten.

Disse engle sidder på stenene, ligesom englen sad ved graven

Ill. side 19:
Bøvling Valgmenigheds
Kirkegård.
Foto: Mikkel Jezequel.

*13.12.1892

†17.1.1962

HERMOD MADSEN

ELISABETH MADSEN

*22.3.1904

†11.4.1969

påskemorgen og fortalte de kvinder, som kom til Jesu grav, at de intet havde at frygte, for Kristus var opstanden (Matt 28,1ff.). Disse engle på Lemvig kirkegård og Bøvling Valgmønsters Kirkegård møder den sørgende med det samme håbefulde budskab.

Artiklen er et lille uddrag af Elof Westergaards bog *Sten over Muld* om gravminder fra Torvald og Ejgil Westergaards stenhuggerværksted i Lemvig (1923-2001).

Bogen udkommer i februar 2010.

Lomborg Kirkegård.
Foto: Henrik Vinther
Krogh.

